

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ง
Abstract	ณ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
1. ชรรมาภิบาล	9
1.1 ความเป็นมาในการนำหลักชรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร	9
1.2 ความหมายของชรรมาภิบาล	11
1.3 โครงสร้างของชรรมาภิบาล	13
1.4 ชรรมาภิบาลในโรงเรียน	13
1.5 ตัวชี้วัดชรรมาภิบาล	16
2. การบริหารงานโรงเรียน	18
2.1 กรอบการบริหารงานโรงเรียนนิติบุคคล	18
2.2 บทบาทหน้าที่ของโรงเรียน	20

หัวเรื่อง	หน้า
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
3.1 งานวิจัยในประเทศ	21
3.2 งานวิจัยต่างประเทศ	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การจัดกระทำกับข้อมูล	34
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	36
2. ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2	37
3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2	92
4. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม	98
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
วัตถุประสงค์การวิจัย	101
สมมติฐานการวิจัย	102
ขอบเขตการวิจัย	102
วิธีดำเนินการวิจัย	103
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
สรุปผลการวิจัย	104
อภิปรายผล	108

หัวข้อเรื่อง	หน้า
ข้อเสนอแนะ	110
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	116
ประวัติผู้วิจัย	127

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
2	พื้นที่เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	31
3	จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม	36
4	ค่าเฉลี่ย การจัดอันดับระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามสถานภาพผู้ปฏิบัติงาน โดยรวมทุกด้านและโดยรวมของแต่ละด้าน	38
5	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักนิติธรรม	40
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักคุณธรรม	42
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส	43
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม	45
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักสำนึกและความรับผิดชอบ	47

10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักความคุ้มค่า	50
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็น ของครูผู้สอน ด้านหลักนิติธรรม	51
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านหลักคุณธรรม	52
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านหลักความโปร่งใส	53
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วม	55
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านความรับผิดชอบ	57
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านหลักความคุ้มค่า	60
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านหลักนิติธรรม	61
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านหลักคุณธรรม	62

19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านหลักความโปร่งใส	64
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วม	66
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านความรับผิดชอบ	68
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน ด้านหลักความคุ้มค่า	70
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักนิติธรรม	71
24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักคุณธรรม	73
25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหลักความโปร่งใส	74

- 26 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม
ความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านหลักการมีส่วนร่วม 76
- 27 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม
ความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านหลักความรับผิดชอบ 78
- 28 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม
ความคิดเห็นของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านหลักความคุ้มค่า 81
- 29 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม
ความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากชุมชน ด้านหลักนิติธรรม .. 82
- 30 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม
ความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากชุมชน ด้านหลักคุณธรรม .. 83
- 31 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม
ความคิดเห็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากชุมชน ด้านหลักความโปร่งใส.. 85
- 32 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม
ความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ..87
- 33 คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตามความคิดเห็น
ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากชุมชน ด้านความรับผิดชอบ 89

34	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตาม ความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากชุมชน ด้านหลักความคุ้มค่า	91
35	เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 รวมทุกด้าน	92
36	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 รวมทุกด้าน	93
37	เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักนิติธรรม	93
38	เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักคุณธรรม	94
39	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักคุณธรรม	94
40	เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส	95
41	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส ..	95
42	เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วม	96
43	เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ	96
44	เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ	97
45	เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักความคุ้มค่า	97

ตารางที่

หน้า

46 เปรียบเทียบความแตกต่างรายกลุ่มระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ด้านหลักความคุ้มค่า 98

47 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อ
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแต่ละด้าน 98

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY